

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНИХ
КУЛЬТУР

НАЦІОНАЛЬНІ ГРОМАДИ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ
ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ
РОСІЇ В УКРАЇНУ. Ч 2.

СЕРІЯ «ЗАПОРІЖЖЯ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНЕ»

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

ЗАПОРІЖЖЯ

2023

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Центр національних культур

**Національні громади
Запорізької області під час
повномасштабного вторгнення
росії в Україну. Ч.2.**

Серія : «Запоріжжя багатонаціональне». Вип. 22

Бібліографічний список

Запоріжжя

2023

УДК 016:323.1:364-322](477.64) “2023/...”

Н 35

Національні громади Запорізької області під час повномасштабного вторгнення росії в Україну. Ч. 2. : бібліографічний список // КЗ «ЗОУНБ» ЗОР , Центр національних культур ; [підгот. О. Назаренко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2023. –36 с. – (Запоріжжя багатонаціональне. Вип. 22).

© Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека, 2022.

© О. Назаренко, 2023.

Від укладача

Цей бібліографічний список присвячений діяльності національно-культурних організацій під час активної фази російсько-української війни в листопаді-грудні 2022 р., 2023 році.

Список містить у собі коротку довідку, статті з періодичних видань та електронні ресурси. Матеріал розміщено у хронологічному порядку.

Видання розраховане на широкий загал читачів - усіх, хто хоче скласти уявлення про діяльність національних організацій в Запоріжжі та Запорізькій області під час повномасштабного вторгнення росії в Україну.

Бібліотечним працівникам список допоможе інформувати читачів про діяльність українців різних національностей в Запорізькій області за визначений період.

Бібліографічний список та історична довідка за своєю повнотою не є вичерпними, не вся діяльність національних організацій висвітлювалася ЗМІ та у соціальних мережах. З об'єктивних причин інформація про життєдіяльність національних організацій на окупованих територіях відсутня.

Добір літератури закінчено 30 грудня 2023 року.

Біографічна довідка

Історична довідка

Наприкінці 2022 р. та в 2023 році, національно-культурні товариства Запорізької області продовжували свою діяльність в умовах повномасштабної фази війни. Частина з них залишалася в Запоріжжі, а інша частина працювали в західних областях України (Об'єднання ромських жінок «Голос Ромні», ГО «Анна Юрт»), а також за кордоном (Енергодарських клуб польської культури ім. Генрика Сенкевича, частина Спілки поляків Запоріжжя «Полонія», Бердянське товариство польської культури «Відродження»). Національно-культурні товариства з окупованих територій вимушено припинили роботу.

Допомога військовим залишалася пріоритетом для національних громад. Представники Асоціації нацменшин Запорізької області здійснили спільний збір коштів для ЗСУ. Свою активну діяльність в цій царині в 2023 році продовжили представники Спілки вірмен Запорізької області. Окрім закупки, ремонту автомобілів, Рудольф Акопян, віце-президент Спілки вірмен Запорізької області, разом з командою зосередився на масовій зборці FPV-дронів для військових.

Наталія Журначіді, керівниця Грецької Ради Запорізької області «Еллада», організовувала передачу необхідних речей на фронт та у співпраці з Оленою Шевчук, головою громадської організації «Запорізькі берегині», опікувалася військовим шпиталем. Членкині «Еллади» працюють в КНП «Запорізький обласний центр служби крові».

Товариство польської культури ім. Св. Іоанна Павла II, Енергодарський клуб польської культури ім. Генрика Сенкевича (тимчасово діє в місті Кросно в Польщі), Польсько-Українського культурно-освітнього товариства Донбасу (тимчасово працює в Запоріжжі) та інші товариства збирали та передавали вкрай необхідні речі для військовослужбовців.

Представниці Запорізького міського грецького товариства «Геліос» плели маскувальні сітки й виготовляли оберіги для

захисників спільно з Польським домом Запоріжжя (мотанки та дитячі малюнки).

Свої сили національні громади спрямовували також на допомогу нужденним, постраждалим від військових дій, на психологічну та фізичну реабілітацію членів товариства, всіх, хто цього потребує.

Малхаз Чахвашвілі, керівник студії грузинського танцю «Імеді», самостійно кожні вихідні роздавав безкоштовно роздавати хліб мешканцям міста.

Єврейський общинний центр «Мазаль Тов» продовжив діяльність центру психологічної допомоги, який в тому числі надавав змогу людям, що постраждали внаслідок військової агресії, краще пережити травмуючий ефект війни. Волонтерський центр «Твори Добро, Україно» працював за 17-ма напрямками з людьми похилого віку, дітьми, людьми з інвалідністю, здійснював творчі та екологічні проекти, розвантажували та розвозили гуманітарні набори, допомагали з дрібним ремонтом, та інше. За підтримки партнерів допомагали з будівельними матеріалами на відновлення пошкодженого житла, з оплатою за оренду житла, виділяли грошову допомогу на гострі потреби, ліки або медичне обладнання та інше.

При ЄОЦ працювали освітні, сімейні, дитячі, підліткові клуби; інклюзивні та міжвікові, виїзні та інтеграційні програми. Унікальна програма 2023 року - «Здоров'я у фарбах». Через спільний розпис та відновлення естетичного виду стін здійснювалася арт-терапія дітей з лікарень, інтернатів, що дозволяло впоратися з проблемою тимчасової соціальної ізоляції та з проблемою переносимості недуг.

Об'єднання ромських жінок «Голос Ромні» з залученням донорів також здійснювали грошову допомогу ромам та малозабезпеченим категоріям населення, а також забезпечення нужденних дровами, ковдрами, продуктовими та гігієнічними наборами. Надавалися психологічні, юридичні, кар'єрні консультації, працювали курси з отримання професій, здійснювалася допомога ромським підприємцям у відкритті

власних справ, відновленні бізнесу, який постраждав внаслідок війни.

Сприяють також в отриманні гуманітарної допомоги впо, малозабезпеченими верствами населення ГО «Анна Юрт», Польсько -Українського культурно-освітнього товариства Донбасу та інші.

Національні громади опікувалися відпочинком дітей, та родин, які постраждали внаслідок бойових дій Так, протягом жовтня 2023 року Об'єднання ромських жінок «Голос Ромні» організували сімейні табори для родин ВПО, ромських родин, родин військових з Луганської, Донецької, Запорізької, Херсонської, Харківської, Дніпропетровської, Закарпатської областей в мальовничому куточку на Закарпатті. ЄОЦ «Мазаль Тов» здійснив виїзні програми та табори в Етноселі (біля Запоріжжя), Буковелі, Трускавці, Ізраїлі, Болгарії. Товариство польської культури ім. Св. Іоанна Павла II надали можливість відпочити дітлахам із Запоріжжя у Польщі.

Представники нацгромад брали активну участь у державних та міжнародних заходах: обговоренні проекту Державної цільової національно-культурної програми «Єдність у розмаїтті» на період до 2034 року (Арабаджи Олена, член правління Мелітопольського національно-культурного караїмського товариства), зустрічі Державної служби України з етнополітики з представниками громадських об'єднань грецької національної меншини (керівник Грецької Ради Запорізької області «Еллада» - Наталія Зурначіді та керівник Запорізької міської грецької організації «Геліос» - Світлана Коваленко), Форумі зовнішньої феміністичної політики Нідерландів (Анжеліка Белова), міжнародній конференції в Берліні «Роми як невід'ємна частина суспільства в Україні» (Анжеліка Белова).

Продовжували працювати на інформаційному фронті Василій Мітков, Олексій Сухомлінов, Анжеліка Белова та інші.

Не припинили у національних громадах й вивчення мов. Так в ЄОЦ «Мазаль Тов» діяв проєкт «Мовна Хата Людей» з метою покращення навичок володіння українською та іншими мовами, як у волонтерів, так і у членів громади. Продовжували

вдосконалювати польську мову члени Спільки поляків «Полонія» на онлайн зустрічах та на засіданнях Клубу з вивчення польської мови та культури при Запорізькій обласній універсальній науковій бібліотеці, члени Товариства польської культури ім. Св. Іоанна Павла II. Запорізький молодіжний центр німецької культури «Заммельзуріум» онлайн проводив заняття вивчати та вдосконалювати німецьку мову для всіх охочих в Україні та інших країнах.

Олексій Сухомлінов, керівник Бердянського польського товариства «Відродження», крім наукової, просвітницької діяльності в Польщі займався також в сфері викладання польської та української мови в Польщі.

Попри труднощі війни відбулися в Запоріжжі традиційні фестивалі «Ми – українські» та «Покрова на Хортиці» в рамках якого пройшов фестиваль національних культур – «Єдина родина» з традиційним національним містечком за участі польської, німецької, болгарської, кримськотатарської, грецької та грузинської громади.

Представники національно-культурних товариств збиралися, щоб обговорити важливі події, відзначити державні свята. Провели засідання круглих столів: «Національно-культурні товариства: разом до перемоги», «Мусульмани України під час повномасштабної агресії», до Дня Державності України, а також зустрічі до Дня Незалежності України, «Цінності, які нас підтримують» та інші заходи в Центрі національних культур ЗОУНБ. В 2023 році до багатонаціональної родини Запорізької області долучилися представники Чеченського добровольчого батальйону ім. Шейха Мансура, які воюють на запорізькому напрямку. Вони брали участь у заходах, де в тому числі знайомили з історичними фактами про боротьбу за незалежність Ічкерії.

Продовжили національні громади відзначати пам'ятні дні та національні свята: «День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу», «День кримськотатарського прапора», День Баби Марти в Болгарії, День Солідарності та Свободи в Польщі, День «Охі» в Греції (до Дня Охі провели захід Грецька Рада Запорізької області «Еллада» та «Грецьке надвечір'я»

Товариство грецької культури «Геліос»), Міжнародний день ромів, Міжнародний день голокосту та інші. До Дня Незалежності Греції відбувся конкурс дитячого малюнка «Україна-Греція: свобода понад усе», організований Грецькою Радою Запорізької області «Еллада», до Дня Незалежності Польщі - конкурс-виставка дитячого малюнка Спілки поляків Запоріжжя «Полонія» та виставка світлин будинків Харкова «Зберігаємо польські сліди» Запорізького обласного товариства польської культури ім. Адама Міцкевича.

Спілка поляків Запоріжжя «Полонія» активно діяла не тільки в Запоріжжі, але й в Польщі. У Варшаві вони зібралися на презентацію другої частини книги «Запорізький табір НКВС для польських військовополонених» авторства Віктора Філаса в березні 2023 р. А створений вже після повномасштабного вторгнення в Запоріжжі пісенний колектив «Наш час» брав участь у Національному фестивалі польської пісні в Ополе (Польща).

Незламність духу українців різних національностей дозволяє також в прифронтовому Запоріжжі розмальовувати уламки снарядів та відкривати художні виставки (роботи Вадима Міткова демонструвалися в Художньому музеї, запорізькому фотоклубі, на фестивалі «Єдина родина»), здійснювати театральні й телевізійні постановки (інклюзивний театр «Рівні можливості» під керівництвом Маріам Смбадян за підтримки ЄОЦ «Мазаль ТОВ»), розвивати творчі здібності дітей (заходи Центру дитячої та юнацької творчості під керівництвом Ірини Чурси, у тому числі у співпраці з болгарськими партнерами).

А ще національні громади думають про післявоєнну відбудову Запоріжжя. У лютому 2023 р. розпочала роботу Рада відновлення й у склад дорадчого органу увійшла Інеса Носенко, директорка Запорізького благодійного фонду ЄОЦ «Мазаль Тов». Рада активно працює над основними напрямками відбудови та оновлення міста.

Новини з життя національних товариств Запорізької області висвітлюються в Фейсбучі на сторінці Асоціації національних меншин Запорізької області президентом асоціації Науфалем Хамдані, на сторінці Департаменту культури, туризму,

національностей та релігій ЗОВА, сторінці Центру національних культур ЗОУНБ, на сайті обласного центру культури та мистецтва Запорізької області та сайтах та сторінках в соціальних мережах товариств.

Представники національних спільнот області вірять в перемогу та продовжують свою діяльність.

Список використаних джерел

1. Белова А. Надихаюча зустріч з колегами з European Roma Institute for Arts and Culture - ERIAC [Електронний ресурс] : [поїздка до Європейського інституту мистецтва та культури «ЕРІАС»] / Анжеліка Белова // Facebook. Anzhelika Bielova [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/AnzhelikaRomni>. – Дата публікації: 04.11.2022.
2. Костушевич Л. Життя дарує нам дивовижні моменти! Зустріч з першою леді - велика підтримка для нас поляків з України! [Електронний ресурс] : [про діяльність в Польщі] / Людмила Костушевич // Facebook. Людмила Костушевич [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/klg.ua>. – Дата публікації: 18.11.2022.
3. Белова А. 9 місяць повномасштабної війни, яку розпочала росія проти України [Електронний ресурс] : [про участь в проекті «Цінності під час війни» УЖК] / Анжеліка Белова // Facebook. Anzhelika Bielova[соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/AnzhelikaRomni>. – Дата публікації: 29.11.2022.
4. Костушевич Л. Один день польського клубу Енергодар в Кросно! [Електронний ресурс] : [про діяльність в Польщі] / Людмила Костушевич // Facebook. Людмила Костушевич [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/klg.ua>. – Дата публікації: 03.12.2022.
5. Смбадян М. Вся у квітах. Сьогодні відбулось відкриття моєї вже дев'ятої персональної виставки картин! Попри війну, це сталося! [Електронний ресурс] : [представниця Спільки вірмен Запорізької області] / Маріанна Смбадян // Marianna Smbatyan. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/marianna.smbatyan.7>. – Дата публікації: 04.12.2022.

6. 11 листопада 1918 року Польща здобула незалежність! [Електронний ресурс] : [в Запоріжжі члени СПЗ «Полонія» відзначили свято: у Центрі національних культур Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки, вокальний колектив «Наш час» виконав польські патріотичні пісні, а також вшанували пам'ять загиблих Поляків, поклавши квіти до пам'ятника польських військовополонених] // Союз поляков Запорожье Полония. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/poloniazr>. – 12.12.2022.
7. Анжеліка Белова: «Мое завдання на майбутній рік – підтримувати внутрішньо переміщених осіб, жінок у складних життєвих обставинах» [Електронний ресурс] : [про діяльність під час війни та подальші плани] // Гендер в деталях. – Режим доступу: <https://cutt.ly/9eufbUiN>. – 12.12.2022.
8. Bielov K. У Запоріжжі стартував проєкт з надання багатоцільової грошової допомоги від міжнародної організації Mercy Corps у партнерстві з громадською організацією Voice of Romni [Електронний ресурс] : [грошова допомога нужденним] / Kostiantyn Bielov // Facebook. Kostiantyn Bielov [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/KGBelov>. – 16.12.2022.
9. Костушевич Л. Сьогодні в монастирі сестер Шаритек, де професор Piotr Wawrzyk - державний секретар МЗС запросив представників установ, які займаються підтримкою Польщі та поляків за кордоном [Електронний ресурс] : [з колядками виступив хор польського клубу Енергодар] / Людмила Костушевич // Facebook. Людмила Костушевич [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/klg.ua>. – Дата публікації: 20.12.2022.
10. Дякую Асоціації «Wspólnota Polska» за запрошення 21 грудня 2022 року на оплаткову зустріч у Варшаві, в Канцелярії Прем'єр-міністра [Електронний ресурс] : [брала участь керівник Спілки поляків «Полонія» Лідія Єгорова] // Союз поляков Запорожье Полония. Facebook.

- [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/poloniazpr>. – 23.12.2022.
11. Акоюн Р. Сьогодні у гості до Вірменської Церкви Запоріжжя завітали наші добрі друзі представники Грецької громади «Елада» Зурначіди Наталя та «Запорозькі берегині» Елена Шевчук [Електронний ресурс] : [привітали з Різдвом колядкою «Нова радість стала» та подарунками] / Рудольф Акоюн // Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/OeufmUL2>. – Дата публікації: 23.12.2022.
 12. Акоюн Р. Незважаючи на війну та дуже важкі для нашої Держави часи Спілка Вірмен Запорізької області продовжує допомогати запорізьким провідним спортсменам! [Електронний ресурс] / Рудольф Акоюн // Рудольф Акоюн. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/akoryan.rudolf>. – Дата публікації: 24.12.2022.
 13. Хамдані Н. До війни в Запорізькій області проживало 12 тисяч вірмен, з них 7 тисяч – в обласному центрі [Електронний ресурс] : [недільна школа при Армянская Апостольская Церковь г. Запорожье - Сурб Аствацацин перетворилась на гуманітарний хаб, про це ролик Запорізького телеканалу ALEX] / Науфаль Хамдані // Facebook. Naoufal Hamdani [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/nhamdani>. – Дата публікації: 28.12.2022
 14. Митков В. Переможемо разом. Запорізький художник Вадим Митков розмальовує будівельною фарбою ракети, чим робить свій внесок у перемогу [Електронний ресурс] : [Запорізьке обласне болгарське товариство. роботи для благодійного аукціону в підтримку ЗСУ] / Василь Митков// Facebook. Василий Митков [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100001356834698>. – Дата публікації: 28.12.2022.

15. Митков В. Як, і за яких умов Запорозжці зустрічають Новий рік, розповів сьогодні, болгарському телебаченню [Електронний ресурс] : [Запорізьке обласне болгарське товариство] / Василь Митков // Facebook. Василь Митков [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100001356834698>. – Дата публікації: 30.12.2022.
16. Закінчився 2022 рік [Електронний ресурс] : [про допомогу постраждалій родині] // ГО «Запорізький ромський центр «Лачо Дром» Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/lachodrome>. – Дата публікації: 03.01.2023.
17. Вчора зустрілися з приводу Різдвяних свят і Нового року і знов відчувли єдність нашої Полонії Польщі [Електронний ресурс] : [на зв'язку були Запоріжжя, Варшава, Катовіце] // Союз поляков Запорозжє Полонія. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/poloniazr>. – 08.01.2023.
18. Чурса І. Сурва! Сурва! Година! Саме це вітання лунало сьогодні майже з п'ятдесяти віконечок ZOOM-зустрічі Міжнародного фестивалю болгарської культури в Україні [Електронний ресурс] : [організаторка – керівник Центру творчості на Чарівній Ірина Чурса, болгарка з Приморська]/ Ірина Чурса // Facebook. Ірина Чурса [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100023634884878>. – Дата публікації: 12.01.2023.
19. 12.01 в нашому Польсько-українському культурно-освітньому центрі «Інтермаріум» відбувся майстер-клас по виготовленню ляльок-оберегів для наших захисників [Електронний ресурс] : [за участі запорізького міського грецького товариства «Геліос», Польсько-українського культурно-освітнього товариства Донбасу, Товариства Культури Польської ім. Св. Іоанна Павла II] // Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. św. Pawła II. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/1eufS9YU>. – 13.01.2023.

20. Акоюн Р. Отримали 150 Старлінків для запорізького фронту [Електронний ресурс] / Рудольф Акоюн // Рудольф Акоюн. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/akopyan.rudolf>. – Дата публікації: 13.01.2023.
21. Хамдані Н. Керівник студії грузинського танцю «Імеді» Малхаз Чахвашвили не порушує свою традицію, і щосуботи роздає хліб мешканцям нашого міста [Електронний ресурс] / Науфаль Хамдані // Facebook. Naoufal Hamdani [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/nhamdani>. – Дата публікації: 14.01.2023.
22. Перший POLONIA:WEBINARS в цьому році відбувся в атмосфері жвавого обговорення про різні можливості навчання в Польщі [Електронний ресурс] : [для членів Спілки поляків Запоріжжя в Україні та Польщі] // Союз поляков Запорожье Полония. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/poloniazpr>. – 15.01.2023.
23. Єврорегіональний карол-концерт «Soli Deo Gloria» відбувся вже двадцять другий раз [Електронний ресурс] : [брав участь хор, який працює в клубі польської культури. Н. Сенкевича в Енергодарі] // Echo Krosno. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/echo.krosno.7>. – 18.01.2023.
24. Акоюн Р. Вірменська Церква Запоріжжя та Вірменська громада Запоріжжя продовжує допомагати нужденним [Електронний ресурс] : [750 сімей отримали продуктивні набори за 24 січня] / Рудольф Акоюн // Рудольф Акоюн. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/ieufGrTN>. – Дата публікації: 22.01.2023.
25. Белова А. Voice of Romni запрошує жінок ВПО у безпечний простір для освіти, розвитку та спілкування Place of Power в Ужгороді! [Електронний ресурс] / Анжеліка Белова // Facebook. Anzhelika Bielova [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/AnzhelikaRomni>. – Дата публікації: 24.01.2023.

26. У неділю клуб польської культури при Запорізькій обласній універсальній науковій бібліотеці, а також представники Спільноти поляків «Полонія» та Грецького міського товариства «Геліос» відвідали одне з найкрасивіших місць міста - Санктуарій Божого Отця Милосердного [Електронний ресурс] // Facebook. Центр національних культур [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/GPQi2UuAQR6JTQV2/>. – 24.01.2023.
27. Шевчук О. Мої люди війни... [Електронний ресурс] : [про волонтерську діяльність Наталії Зурначіді, керівниці Грецької Ради Запорізької області «Еллада»] / Олена Шевчук // Олена Шевчук. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/8u12ZyXpWgEjdPub/>. – Дата публікації: 25.01.2023.
28. 25.01.2023 увечері велика біда спіткала ті ромські та українські родини, які проживають на Верхній Хортиці у м. Запоріжжя [Електронний ресурс] : [про допомогу постраждалій родині] // ГО «Запорізький ромський центр «Лачо Дром» Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/lachodrome>. – Дата публікації: 26.01.2023.
29. Костушевич Л. Народ Польщі всю свою історію боровся за свободу і незалежність! Поляки постійно допомагають Україні в боротьбі за свободу, за мирне небо! [Електронний ресурс] : [про допомогу Запоріжжю та військово-службовцям за сприяння польського клубу Енергодар від керівника Кросно Петра Пшитоцкего та міст-партнерів міста] / Людмила Костушевич // Facebook. Людмила Костушевич [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/klg.ua>. – Дата публікації: 27.01.2023.
30. Черевата К., Снежина П. Запорізький волонтерський центр видає пічки для обігріву мешканцям області [Електронний ресурс] : [на базі центру ЄОЦ «Мазаль Тов» із настанням

- холодів почали видавати пічки-буржуйки мешканцям області] / Ганна Черевата, Поліна Снежина // Суспільне новини. – Режим доступу: <https://suspilne.media/367420-zaporizkij-volonterskij-centr-vidae-picki-dla-obigrivu-meskancam-oblasti/>. – Дата публікації: 27.01.23.
31. Митков В. Сьогодні у Запорізькому обласному художньому музеї відкрилася виставка «Життя на уламках» художника Вадима Міткова [Електронний ресурс] : [Запорізьке обласне болгарське товариство, усі зібрані кошти підуть на підтримку ЗСУ] / Василий Митков // Facebook. Василий Митков [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100001356834698>. – Дата публікації: 29.01.2023.
32. В Запорізькому художньому музеї відкрилась виставка запорізького художника Вадима Міткова «Життя на уламках» [Електронний ресурс] : [Запорізьке обласне болгарське товариство] // Facebook. Художній музей [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/artmuseumzr>. – Дата публікації: 30.01.2023.
33. Олійник С. У Запоріжжі показали малюнки на уламках зброї [Електронний ресурс] : [Запорізьке обласне болгарське товариство] / Світлана Олійник // ZPRZ.city. – Режим доступу: <https://cutt.ly/KeufX0k2>. – Дата публікації: 30.01.2023.
34. У Запоріжжі розпочала роботу Рада відновлення [Електронний ресурс] : [у дорадчий орган увійшов ЄОЦ «Мазаль Тов»] // Vidnova. – Режим доступу: <https://vidnova.info/u-zaporizhzhii-rozpochala-robotu-rada-vidnovlennya.html>. – Дата публікації: 19.02.23
35. Фестиваль фільмів національно-культурних товариств 2023 [Електронний ресурс] // Запорізький обласний центр культури та мистецтва. – Режим доступу: <https://cutt.ly/7eufVuOy>. – Дата публікації: 23.02.2023.

36. Хамдані Н. 1 березня болгари зустрічають весну і відзначають свято Баби Марти [Електронний ресурс] : [Запорізька болгарська громада попри усі труднощі війни також не відійшла від своїх традицій та відсвяткували Бабу Марту в Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека за участю Ботієвської та Степанівської громади] / Науфаль Хамдані // Facebook. Naoufal Hamdani [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/nhamdani>. – Дата публікації: 03.03.2023.
37. Хамдані Н. Сьогодні 03.03.2023 р. члени грецького товариства «Геліос» (керівник Світлана Коваленко) отримали гуманітарну допомогу від Спілка Вірмен Запорізької області Армянская Апостольская Церковь г. Запорожье - Сурб Аствацацин [Електронний ресурс] / Науфаль Хамдані // Facebook. Naoufal Hamdani [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/nhamdani>. – Дата публікації: 03.03.2023.
38. Белова А. Посольство США в Україні номінували мене на участь у програмі [@stateivlp](#) Advancing minority rights! [Електронний ресурс] : [про вивчення практики захисту прав національних меншин в США керівницею Об'єднання ромських жінок «Голос ромні»] / Анжеліка Белова // Facebook. Anzhelika Bielova [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/AnzhelikaRomni>. – Дата публікації: 08.03.2023.
39. Зурначіді Н. Про мужність лікарів і медичних робітників та їхню важку працю в польових умовах писали багато [Електронний ресурс] : [про роботу в КНП «Запорізький обласний центр служби крові» членів ЗРГО «Еллада» Зінаїда Узбек, Світлана Ейваз Качан та збір медикаментів для військових] / Наталія Зурначіді // Зурначіді Наталя. Facebook. культу [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100009137275092>. – Дата публікації: 11.03.2023.

40. Костушевич Л. Польський клуб Енергодара живе в Кросно Польща! [Електронний ресурс] : [про допомогу Запоріжжю та військовослужбовцям за сприяння польського клубу Енергодар від керівника Кросно Петра Пшитоцкего та від партнерського міста Греїл] / Людмила Костушевич // Facebook. Людмила Костушевич [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/groups/1629032523985422/user/100007755961353>. – Дата публікації: 14.03.2023.
41. До зустрічі Державної служби України з етнополітики з представниками громадських об'єднань грецької національної меншини (спільноти) доєдналися керівник Грецької Ради Запорізької області «Еллада» Наталія Зурначіді та Світлана Коваленко, керівник Запорізької міської грецької організації «Геліос» [Електронний ресурс] // Facebook. Центр національних культур [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/cnk.zounb/posts/pfbid0QJQS7ucDysa8mJMDtCD54KWoCatFNDCVaQshAvE9cwjsUcwn6cuU5Fhacpdk97nzl>. – Дата публікації: 15.03.2023.
42. Ліпіріді О. Сьогодні я отримав невеликий подарунок від моїх українсько-грецьких земляків із Запоріжжя [Електронний ресурс] : [подяка від військових ЗРГО «Еллада» за холодильник] / Олексій Ліперіді // Alexey Lipiridi. Facebook. культура [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/alexey.lipiridi>. – Дата публікації: 16.03.2023.
43. Олійнік С. У Запоріжжі показали малюнки на уламках зброї та картини художників, юристів та лікарів [Електронний ресурс] : [у запорізькому фотоклубі виставка Вадима Міткова] / Світлана Олійнік // zprz.citi. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/alexey.lipiridi>. – Дата публікації: 22.03.2023.
44. Україна й Греція: свобода понад усе! [Електронний ресурс] : [про конкурс дитячого малюнку Грецької Ради Запорізької області «Еллада» та Центру національних культур ЗОУНБ] // Федерація грецьких товариств України. Facebook. культура

- [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/page/1702521863344983/search/?q=Україна%20й%20Греція%3A%20свобода%20понад%20усе!>. – Дата публікації: 27.03.2023.
45. Зурначіді Н. Зазвичай хлопці до нас «Запорозьки Берегині» звертаються, якщо потрібно терміново придбати різні військові прилади [Електронний ресурс] : [про передачу ліків військовим від ЗРГО «Еллада» та ГО «Запорізькі берегині»] / Наталія Зурначіді // Зурначіді Наталя. Facebook. культу [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100009137275092>. – Дата публікації: 29.03.2023.
46. Михайлович Д. Хочу от имени 1 батальона 23 бр., поблагодарить Наталя Зурначіді и ее соратников за оказанную нам помощь!!! [Електронний ресурс] : [подяка від військових ЗРГО «Еллада» за ліки] / Дмитрий Михайлович // Дмитрий Михайлович. Facebook. культу [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100034091191058>. – Дата публікації: 29.03.2023.
47. Запорізькі поляки зібралися у Варшаві на презентацію книги [Електронний ресурс] : [у Варшаві відбулася презентація другої частини книги «Запорізький табір НКВС для польських військовополонених» авторства Віктора Філаса, члена «Спілки поляків Запоріжжя Полонія»] // Двотижневик «Волинський монітор». – Режим доступу: <https://monitorwolynski.com/uk/news/4868-polacy-z-zaporoza-zebrali-sie-w-warszawie-na-prezentacje-ksiazki>. – Дата публікації: 31.03.2023.
48. Падченко О. З нагоди свята Міжнародного дня Ромів провели святкову Zoom-конференцію, обговорили питання з якими стикаються роми-переселенці та роми, які залишилися на території України [Електронний ресурс] / Науфаль Хамдані // Facebook. Олексій Падченко [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://>

- <https://www.facebook.com/profile.php?id=100006133028313>. – Дата публікації: 08.04.2023.
49. У Запорізькій єврейській громаді пройшов дивовижний і значущий Великодній седер [Електронний ресурс] : [святкування Песаха єврейською громадою] // Запорізька Єврейська Громада - Jewish Community of Zaporizhzhya. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/pkJhniJgzuo18jYZ/>. - Дата публікації: 09.04.2023.
50. Разом з членами Товариства польської культури ім. Св. ІОАННА ПАВЛА II та Польсько-Українського культурно-освітнього товариства Донбасу вчителі та учні Запорізької гімназії 49 взяли участь у акції «Žonkile» [Електронний ресурс] : [про акцію до 80 річнниці повстання в 1943 р. у Варшавському гетто спалахнуло повстання] // Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. św. Jana Pawła II. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100081546875230>. – Дата публікації: 19.04.2023.
51. Хамдані Н. Напередодні завершення священного для мусульман місяця Рамадан 20.04.2023 відбувся круглий стіл з представниками мусульманських громад запорізької області [Електронний ресурс] / Науфаль Хамдані // Facebook. Naoufal Hamdani [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/nkhamdani>. – Дата публікації: 21.04.2023.
52. Смагіна А. Україна багатьох облич: як національні меншини підтримують одне одного під час війни [Електронний ресурс] : [в тому числі про діяльність Об'єднання ромських жінок «Голос Ромні» та Спілки вірмен Запорізької області] / Аліса Смагіна // Рубрика. Все по поличках. – Режим доступу: <https://cutt.ly/Seuf80c2>. – Дата публікації: 25.04.2023.
53. 05.05.2023. Отримали чергові 600 кг гуманітарної допомоги [Електронний ресурс] : [про речі для біженців з окупованих територій, які перебувають наразі у Запоріжжі, зібрані Енергодарським клубом польської культури ім.

- Г. Сенкевича] // Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. św. Jana Pawła II. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100081546875230>. – Дата публікації: 06.05.2023.
54. Круглий стіл національних громад Мелітополя відбувся за участі заступника муфтія [Електронний ресурс] : [у День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу в Запоріжжі відбувся інтерактивний круглий стіл «Вкрадена батьківщина: сталінська депортація та рашистська окупація» за участі ГО «Ана Юрт» та Мелітопольського комітету сприяння поверненню на історичну батьківщину «Азат»] // Facebook. УММА. Духовне управління мусульман України [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://umma.in.ua/ua/node/3269> – Дата публікації: 22.05.2023.
55. Шевчук О. Як мені багато хочеться сказати і подякувати всім, хто продовжує допомогати! [Електронний ресурс]: [про допомогу в тому числі від Наталії Журначіди для шпиталу] / Олена Шевчук // Facebook. [соц. Anzhelika Bielovamerежі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/helen.shevchuk> – Дата публікації: 30.05.2023.
56. Чурса І. Друзі, маємо нову приємну новину! Наша україно-болгарська спілка розширилася польськими друзями [Електронний ресурс] : [про співпрацю болгарської громади з польсько-українським вокальним ансамблем «Наш час»] / Ірина Чурса // Facebook. Ірина Чурса [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1412036899594126&set=pcb.1412037569594059>. – Дата публікації: 04.06.2023.
57. Домченко Л. Сьогодні, в нашому Запорізькому ромському центрі відбулася зустріч із ромськими жінками ВПО [Електронний ресурс] : [про гуманітарну допомогу, психологічну, юридичну ромським центром «Лачо Дром»] / Лариса Домченко // Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/larisa.domhenko>. – Дата публікації: 12.06.2023.

58. Белова А. Щаслива бути в команді Український Жіночий Конгрес, жінок, які кажуть «I have a dream» та здійснюють її [Електронний ресурс] : [про участь в роботі Ісландського жіночого конгресу з інформацією про досвід евакуації, повернення в Україну, роботи на міжнародному рівні, розбудови команди з 4 людей до майже 50, роботи в 7 містах України, допомоги вже 20 000 представникам та представницям уразливих верств населення командою Об'єднання ромських жінок «Голос ромні» під час війни] / Анжеліка Белова // Facebook. Anzhelika Bielova [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/AnzhelikaRomni>. – Дата публікації: 14.06.2023.
59. Волонтери напрямку «Хаг самеах» організували справжнє свято для багатодітних сімей та дітей у складних життєвих обставинах [Електронний ресурс] // ЄОЦ «Мазаль Тов». Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/wPnGbK9nH4ChesF5/>. – Дата публікації: 14.06.2023.
60. Белова А. Цього тижня мала приємність долучитися до міжнародної конференції в Берліні «Роми як невід'ємна частина суспільства в Україні» [Електронний ресурс] / Анжеліка Белова // Facebook. Anzhelika Bielova [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/AnzhelikaRomni>. – Дата публікації: 17.06.2023.
61. Белова А. Зустріч з Головою комітету закордонних справ німецького Бундестагу паном Michael Roth [Електронний ресурс]: [про участь ромської громади у відновленні України, про інформування та про історію розвитку ромської жіночої організації Об'єднання ромських жінок «Голос ромні» під час війни] / Анжеліка Белова // Facebook. Anzhelika Bielova [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/AnzhelikaRomni>. – Дата публікації: 20.06.2023.

62. Белова А. Мрії, підкріплені діями, обов'язково втіляться [Електронний ресурс] : [про відкриття «Місць сили» за ініціативи Об'єднання ромських жінок «Голос ромні» в Ужгороді, Кривому Розі, Ірпені та діяльність з підготовки «Місця сили» в Запоріжжі] / Анжеліка Белова // Facebook. Anzhelika Bielova [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/AnzhelikaRomni>. – Дата публікації: 20.06.2023.
63. «Це все, пацани. Слава Україні!»: окупанти вбили двох підлітків-партизанів у Бердянську [Електронний ресурс] : [Рудольф Акоюн, віцепрезидент Спілки вірмен Запорізької області, порушив питання надання Тиграну Оганесяну та Микиті Ханганову звання Героїв України (посмертно)] // Волинські новини: перше інформаційне агентство. – Режим доступу: <https://www.volynnews.com/news/all/tse-vse-patsany-slava-ukrayini-okupanty-vbyly-dvokh-pidlitkiv-partyzaniv-u-berdiansku/>. – Дата публікації: 25.06.2023.
64. Людина з великої літери Мухаммад Мамутов - Muhammad Mamutov кримський татарин, втративши все в Криму у 2014 році, не поїхав з України, залишився, працює, допомагає та підтримує всіх хто того потребує [Електронний ресурс] : [про гуманітарну допомогу від ГО «Анна Юрт»] // Facebook. Рідна Стежка [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/8now2UyNTPrjaW4o/>. – Дата публікації: 25.06.2023.
65. 26 червня – День кримськотатарського прапора [Електронний ресурс] : [про захід, присвячений Дню кримськотатарського прапора в Запорізькій обласній універсальній науковій бібліотеці за участі національних громад] // Департамент культури та інформаційної політики ЗОВА. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100033794083495> – Дата публікації: 26.06.2023.
66. 378 продуктових наборів ми видали ромським родинам у Кривому Розі, Харкові та сусідній до нього Мерефі [Електронний ресурс] : [про допомогу Об'єднання ромських

- жінок «Голос ромні» ромським родинам] // Facebook. Voice of Romni [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/voiceofromni>. – Дата публікації: 27.06.2023.
67. Домченко Л. Реалізували масштабний проект який був в трьох містах: Запоріжжя, Камянське та Троецьк [Електронний ресурс] : [про фінансову та гуманітарну допомогу, яку організував ромський центр «Лачо Дром»] / Лариса Домченко // Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/larisa.domhenko>. – Дата публікації: 01.07.2023.
68. «Благодійне Запоріжжя – 2022»: визначили кращих волонтерів та благодійні організації [Електронний ресурс] : [волонтерський рух «Твори добро, Україно!» на базі БО ЗБФ ЄОЦ «Мазаль Тов» зайняв друге місце в номінації «Колективне волонтерство»] // Промінь. Громадсько-політичне видання. – Режим доступу: <http://prominzp.info/suspilstvo/blahodiine-zaporizhzhia-2022-vyznachyly-krashchykh-volonteriv-ta-blahodiini-orhanizatsii/>. – Дата публікації: 01.07.2023.
69. Завдяки підтримці небайдужих людей, донорів, спонсорів і меценатів з різних кутків прогресивного світу ЄОЦ «Мазаль Тов» має змогу допомагати тим, хто цього потребує [Електронний ресурс] // ЄОЦ «Мазаль Тов». Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/JCCMazalTov>. – Дата публікації: 10.07.2023.
70. У фестивалі, який проходив з 6 по 10 липня 2023р. в Опольє, Польща, брав участь вокальний колектив «NASH CZAS» Спілки поляків «Полонія» Запоріжжя [Електронний ресурс] // Союз поляків «Полонія». Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/poloniazpr>. – Дата публікації: 11.07.2023.
71. Домченко Л. 12 та 13 липня 2023 відбувся тематичний діалог «Організації Об'єднаних Націй з Ромськими громадськими організаціями з України» допоміг [Електронний ресурс] :

- [взяла участь представниця ромського центру «Лачо Дром»] / Лариса Домченко // Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/larisa.domhenko>. – Дата публікації: 13.07.2023.
72. Мала можливість на запрошення Анжеліки Белової побувати в просторі для дітей в день відкриття [Електронний ресурс] : [про відкриття ГО «Голос Ромні» простіру для дітей в Запоріжжі] // Центр національних культур. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/cnk.zounb>. - 19.07.2022
73. Сьогодні до Польського Дому в Запоріжжі завітали діти з родин біженців з тимчасово окупованих територій Запорізької, Луганської та Донецької областей [Електронний ресурс] : [виготовили поробки та малюнки для продажу на ярмарку та збору коштів для ЗСУ] // Facebook. Polsko-Ukraińskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Donbasu [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/gy1s2FzQjE4Hg1qj/>. – Дата публікації: 26.07.2023.
74. У м. Запоріжжя пройшов круглий стіл за темою «Українська державність і національні громади» [Електронний ресурс] // Департамент культури та інформаційної політики ЗОВА. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100033794083495>. – Дата публікації: 27.07.2023.
75. 2 серпня у світі відзначається Міжнародний День пам'яті жертв нацистського геноциду ромів [Електронний ресурс] : [про зустріч в офісі Запорізького ромського центру «Лачо Дром»] // Департамент культури та інформаційної політики ЗОВА. Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100033794083495>. – Дата публікації: 02.08.2023.
76. Акопян Р. Друзі, дякую всім хто допоміг [Електронний ресурс] : [про збір коштів для придбання двох надпотужних ноутбука для керування комплексами БПЛА для підрозділу морпихів та дрон Mavic 3 для підрозділу розвідки] / Рудольф

- Акопян // Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/akopyan.rudolf/posts/pfbid02QnFZq8XVSr9SgC3VxhWEeSES4LbP8ntrPdruxt33HRjN2b3v3tJDr3iZRPw1Sgmml>. – Дата публікації: 10.08.2023.
77. Закарпаття стало першим регіоном України, де стартували консультації з представниками національних спільнот [Електронний ресурс] : [консультації за ініціативи Державної служби України з етнополітики та свободи совісті, Офісу Ради Європи в Україні, а також Урядовому офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції, в яких брала участь президентка «Голос Ромні» Анжеліка Белова] // Facebook. Voice of Romni [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/SrY9RM7Er8CVpJtc/>. – Дата публікації: 11.08.2023.
78. В рамках єврейської служби сім'ї відбулися терапевтичні зустрічі з психологом [Електронний ресурс] // ЄОЦ «Мазаль Тов». Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/xVrF4DpdDbLFCanR/>. – Дата публікації: 14.07.2023.
79. Акопян Р. Дякую за відзнаку! [Електронний ресурс] : [Рудольф Акопян отримав почесну медаль «За волонтерську діяльність»] / Рудольф Акопян // Facebook. [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/sNmapgiQfP844bQM/>. – Дата публікації: 17.08.2023.
80. 22 серпня в Запорізькій обласній універсальній науковій бібліотеці відкрилася виставка картин Володимира Безрукого «На уламках війни» [Електронний ресурс]: [художник - боєць Чеченського миротворчого батальйона імені Шейха Мансура.] // Facebook. Центр національних культур [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/za8vksLD4jDMKznw/>. – Дата публікації: 22.08.2023.
81. Напередодні 32-й річниці Незалежності України пройшов захід з представниками національно-культурних товариств

- Запорізької області «Ми – єдині! Ми - не подільні!» [Електронний ресурс] // Департамент культури, туризму, національностей та релігій ЗОВА : [соц. мережа]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/FKpdJ2gjkpukT9Ak/>. - Дата публікації: 23.08.2023
82. Гуманітарна допомога – це не лише матеріальна підтримка, але й вияв співчуття [Електронний ресурс] : [про гуманітарну допомогу від «Голос Ромні» від 24 лютого 2022 р. українцям] // Facebook. Voice of Romni [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/voiceofromni>. – Дата публікації: 19.08.2023.
83. Бердянськ в окупації: факти та події [Електронний ресурс] // Польське культурно-освітнє товариство в Бердянську «Відродження». - Режим доступу: <https://polonia.org.ua/berdiansk-pod-okupcja-fakty-i-wydarzenia.html?fbclid=IwAR30sjLiec4MivHpeM-TGUGBawdvL0KvpgkVB0o91KzF1BWHQXwYXcM6TKE>. - Дата публікації: 31.08.2023.
84. Стартували обговорення проєкту Державної цільової національно-культурної програми «Єдність у розмаїтті» на період до 2034 року [Електронний ресурс] : [на засіданні двох груп з забезпечення освітніх прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) та корінних народів України Арабаджи Олена виступила про необхідність впровадження заходів із захисту караїмської мови] // Державна служба України з етнополітики та свободи совісті. – Режим доступу: <https://dcss.gov.ua/startuvaly-obhovorennia-proiektu-derzhavnoi-tsilovoi-natsionalno-kulturnoi-prohramy-yednist-u-rozmaitti-na-period-do-2034-roku/>. – Дата публікації: 28.08.2023.
85. 26 вересня відбувся круглий стіл, присвячений Європейському дню мов за участі керівників та представників національно-культурних товариств [Електронний ресурс] // Департамент культури, туризму, національностей та релігій ЗОВА : [соц. мережа]. – Режим

- доступу: <https://www.facebook.com/share/p/86VmCgs96XNUKM3T/>. - Дата публікації: 27.09.2023.
86. Фестиваль національних культур «Єдина родина» в рамках Всеукраїнського козацького фестивалю «Покрова на Хортиці» [Електронний ресурс] : [концертна програма та «Національне подвір'я» за участі національно-культурних товариств] // Запорізький обласний центр культури та мистецтва. – Режим доступу: <http://www.zomc.org.ua/natsionalno-kulturni/podiji/item/3777-festyval-natsionalnykh-kultur-yedyna-rodyna-v-ramkakh-vseukrainsko-ho-kozatsko-ho-festyvaliu-pokrova-na-khortytsi>. – Дата публікації: 02.10.2023.
87. У Запоріжжі відбувся XIV Всеукраїнський козацький фестиваль «Покрова на Хортиці» [Електронний ресурс] : [у фестивалі взяли участь СПЗ «Полонія», які активно волонтерять] // Metinvest media. – Режим доступу: <https://metinvest.media/ua/page/u-zaporzhzh-vdbuvsvya-vseukrainskiy-kozackiy-festival-pokrova-na-hortic> . – Дата публікації: 04.10.2023.
88. Культурно-мистецький захід «Єдність розмаїття» в рамках Фестивалю національних культур «Єдина родина» за участю представників національно-культурних товариств Запорізької області [Електронний ресурс] : [відбувся круглий стіл «Громадське обговорення проекту Концепції Державної цільової національно-культурної програми «Єдність у розмаїтті»] // Запорізький обласний центр культури та мистецтва. – Режим доступу: <http://www.zomc.org.ua/natsionalno-kulturni/podiji/item/3779-kulturno-mystetskyi-zakhid-yednist-rozmaittia-v-ramkakh-festyvaliu-natsionalnykh-kultur-yedyna-rodyna-za-uchasti-predstavnykiv-natsionalno-kulturnykh-tovarystv-zaporizkoi-oblasti> . – Дата публікації: 06.10.2023.
89. Акоюн Р. Італійське видання номер 1! Топ 5 всесвітніх ЗМІ - Corriere della Sera про нас! [Електронний ресурс] : [про виробництво дронів-камікадзе ГО «Лабораторія

- дослідження у сфері оборони»] / Рудольф Акопян // Facebook. Рудольф Акопян [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/akopyan.rudolf/posts/pfbid02ivP9CsHMCQk2JY6QXFu6vnh2Bc9nqZLAz2QbEmG4VvhvYTWiFFiearTZf5dmS8Z8l>. – Дата публікації: 19.10.2023.
90. Чурса І. СЛОВА БЕЗМЕЖНОЇ ВДЯЧНОСТІ [Електронний ресурс] : [болгарські народні костюми в подарунок з Болгарії] / Ірина Чурса // Facebook. Ірина Чурса [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/MTwVkuPj3NCAZqRV/>. – Дата публікації: 21.10.2023.
91. У Запоріжжі презентували унікальний телеспектакль [Електронний ресурс] : [інклюзивного театру «Рівні можливості» за підтримки Українського культурного фонду та Запорізького благодійного фонду «Єврейський общинний центр «Мазаль Тов»] // Запорізька міська рада: офіційний сайт. – Режим доступу: <https://zp.gov.ua/uk/articles/item/20088/uzaporizhzhzhi-prezentuvali-unikalnij-telespektakl> . – Дата публікації: 24.10.2023.
92. Ромський жіночий фонд «Чіріклі» презентував результати соціологічного дослідження «ОЦІНКИ ПОТРЕБ РОМІВ-ВПО» [Електронний ресурс] : [в т. ч. брав участь Олексій Падченко, ГО «Запорізький ромський центр «Лачо Дром»] // Департамент культури, туризму, національностей та релігій ЗОВА : [соц. мережа]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/r64EKDVKJP4D5Scr/>. – Дата публікації: 26.10.2023.
93. Вавілов А. Доступна відбудова Запоріжжя: чому важливе відновлення, яке відповідатиме потребам людей з інвалідністю [Електронний ресурс] : [в т. ч. Інеса Носенко, директорка Запорізького благодійного фонду «ЄОЦ «Мазаль Тов», учасниця «Ради відновлення Запоріжжя» про створення доступного середовища у стратегії з відродження міста] // 1 Перший Запорізький. – Режим доступу: <http://1news.zp.ua/dostupna-vidbudova-zaporizhzhya-chomu->

vazhlive-vidnovlennya-yake-vidpovidatime-potrebam-lyudej-z-invalidnistyu/. - Дата публікації: 31.10.23

94. 28.10.2023 «Грецьке надвечір'я» провело Міське грецьке товариство «Геліос» (керівник Світлана Коваленко), 30 жовтня в Запорізькій обласній універсальній науковій бібліотеці [Електронний ресурс] : [в тому числі присвячено Дню «Охі» та захисникам України з грецьким корінням] // Facebook. Федерація грецьких товариств України [соц. мережі]. - URL: <https://www.facebook.com/profile/100066950897220/search/?q=Світлана%20Коваленко>. - Дата публікації: 30.10.2023.
95. Белова А. Надзвичайно активний, позитивний, емоційний місяць видався у нас із командою Voice of Romni [Електронний ресурс] : [про сімейні табори для родин ВПО, ромських родин, родин військових] / Анжеліка Белова // Facebook. Анжеліка Белова : [соц. мережа]. - URL: <https://www.facebook.com/share/p/MpxVNj6Ne6RqiWtq/>. - Дата публікації: 30.10.2023.
96. Шагабудтдинова Е. «Такі дрони – це реальна підтримка для нашої піхоти»: як запорізькі волонтери розпочали власне виробництво дронів-камікадзе [Електронний ресурс]: [співзасновник ГО «Лабораторія дослідження у сфері оборони» - Рудольф Акоюн про особливості виробництва таких дронів] / Ельміра Шагабудтдинова // 061: сайт міста Запоріжжя. – Режим доступу: <https://cutt.ly/ReugANze>. – Дата публікації: 05.11.2023.
97. У Запоріжжі привітали Польщу з Днем незалежності [Електронний ресурс]: [про конкурс малюнка в ЗОУНБ до Дня незалежності Польщі, організованого Спілкою поляків Запоріжжя та ЦНК] // Телеканал МТМ. – Режим доступу: <https://tvmtm.online/u-zaporizhzhhi-pryvitaly-polshhu-iz-dnem-nezalezhnosti/>. - Дата публікації: 10.11.2023.
98. День незалежності Польщі [Електронний ресурс] : [про заходи польських товариств в Запоріжжі 11.11.2023 р.] // Департамент культури, туризму, національностей та релігій ЗОВА : [соц. мережа]. – Режим доступу:

<https://www.facebook.com/profile/100033794083495/search/?q=День%20незалежності%20Польщі>. - Дата публікації: 13.11.2023.

99. У Запоріжжі презентували творчість польських архітекторів Харкова доби модерну [Електронний ресурс] : [До Дня Незалежності Польщі Запорізьке обласне товариство польської культури імені Адама Міцкевича відкрило в ЗОУНБ виставку світлин, зроблених в 2023 р.] // МИГ. – Режим доступу: <https://mig.com.ua/u-zaporizhzhiprezentuvaly-tvorchist-polskykh-arkhitektoriv-u-kharkovi/>. - Дата публікації: 14.11.2023.
100. Форум зовнішньої феміністичної політики Нідерландів став ще однією платформою, де «Голос Ромні» заявив про важливість допомоги та підтримки ромів і зокрема ромських жінок в Україні, а також їхню роль у відбудові країни [Електронний ресурс] // Facebook. Voice of Romni : [соц. мережа]. – Режим доступу: https://www.facebook.com/voicefromni/?show_switched_toast=0&show_invite_to_follow=0&show_switched_tooltip=0&show_podcast_settings=0&show_community_review_changes=0&show_community_rollback=0&show_follower_visibility_disclosure=0. - Дата публікації: 15.11.2023.
101. Понад 400 учасників з Ізраїля, Запоріжжя, Херсону, Дніпра, Одеси, Черкас, Полтави, Сум, Кривого Рогу, Києва, Харкова, Чернігова та інших міст України були на відкритті всеукраїнського онлайн-марафону «Вживання в умовах екстремальної зими!» [Електронний ресурс] : [про 5-денний онлайн-марафон, який допоможе літнім людям завчасно підготуватись до будь-яких несподіванок зими] // Facebook. Запорізький благодійний фонд «Хесед Міхаель» : [соц. мережі]. - Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/mfF17L5Pkg8pM3Ag/>. - Дата публікації: 29.11.2023.
102. Вавілов А. Доступна відбудова Запоріжжя: чому важливе відновлення, яке відповідатиме потребам людей з інвалідністю [Електронний ресурс] : [в т. ч. Інеса Носенко,

- директорка Запорізького благодійного фонду «ЄОЦ «Мазаль Тов», учасниця «Ради відновлення Запоріжжя» про створення доступного середовища у стратегії з відродження міста] // 1 Перший Запорізький. – Режим доступу: <http://1news.zp.ua/dostupna-vidbudova-zaporizhzhya-chomu-vazhlive-vidnovlennya-yake-vidpovidatime-potrebam-lyudej-z-invalidnistyu/>. - Дата публікації: 28.10.2023.
103. Темою засідання клубу з вивчення німецької мови та культури ЗМЦНК «Заммельзуріум» 8 листопада були історія та традиції святкування Дня Святого Мартіна в Німеччині, яке відзначається 11 листопада [Електронний ресурс] // Facebook. Центр національних культур [соц. мережі]. - Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/H8NiF9rtD757UmfU/>. - Дата публікації: 08.11.2024.
104. У Запоріжжі привітали Польщу з Днем незалежності [Електронний ресурс] : [про конкурс малюнка в ЗОУНБ до Дня незалежності Польщі, організованого Спількою поляків Запоріжжя та ЦНК] // Телеканал МТМ. – Режим доступу: <https://tvmtm.online/u-zaporizhzhhi-pryvitaly-polshhu-iz-dnem-nezalezhnosti/>. - Дата публікації: 10.11.2023.
105. Щорічно 5 грудня весь світ відзначає День волонтера [Електронний ресурс] : [про волонтерську діяльність Наталії Журначиді, керівниці Грецької Ради Запорізької області «Еллада» та членів товариства] // Facebook. Федерація грецьких товариств України [соц. Мережі]. - Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/DpYPdUisA5es6W8d/>- Дата публікації: 05.12.2023 .
106. Сухомлінов О. Всеукраїнська наукова конференція з міжнародною участю «Національна пам'ять: історія і сучасність» (Львів) [Електронний ресурс] : [виступ Сухомлінова про інформаційну гігієну під час війни] / Олексій Сухомлінов // Facebook. LechSuchomlynov [соц. мережі]. - Режим доступу: <https://cutt.ly/ueugNseo>. - Дата публікації: 07.12.2023.
107. Сухомлінов О. Викладання іноземних мов: працюємо на зближення народів [Електронний ресурс]: [про участь у

- викладанні в Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk курсів з української та польської мов] / Олексій Сухомлінов // Facebook. LechSuchomlynow [соц. Мережі]. - URL:facebook.com/profile/100001830600784/search/?q=Викладання%20іноземних%20мов%3A%20працюємо%20на%20зближення%20народів. - Дата публікації: 07.12.2023.
108. Митков В. Сьогодні підписали меморандум про співпрацю між Запорізькою міською радою та Запорізьким обласним товариством Болгарської культури [Електронний ресурс] / Василь Мітков // Василь Митков. Facebook. Центр національних культур [соц. мережі]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/UTjg4Nh59zxgbC7A/>. – Дата публікації: 08.12.2024.
109. Захід «Цінності, які нас підтримують та надають сили» [Електронний ресурс] : [за участі національно-культурних товариств в Центрі національних культур ЗОУНБ] // Запорізький обласний центр культури та мистецтва. – Режим доступу: <https://cutt.ly/SeugN5rd>. – Дата публікації: 18.12.2023.
110. Науковці ЗНУ обговорили плани відновлення Запоріжжя після війни [Електронний ресурс] : [на тренігу «Енергія відновлення громад» Інеса Носенко ЄОЦ «Мазаль Тов» акцентувала увагу на важливих питаннях] // Запорізький національний університет: [офіційний сайт]. - Режим доступу: https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=61522&lang=ukr&news_code=nova-storinka61522-ukr. – Дата публікації: 22.12.2023.
111. Напередодні Різдва Христового, завдяки нашим шведським друзям, родини з окупованої частини Луганської області отримали сертифікати торгівельної мережі «Сільпо» на придбання основних продуктів харчування та засобів гігієни [Електронний ресурс] // Polsko-Ukraińskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Donbasu. Facebook. [соц. мережі]. - Режим доступу: <https://www.facebook.com/PUSKO.Donbas/posts/pfbid0ntvfmvR>

kRCxwMKM6AZf7fH9kZEU1k8XLQaUDY8r62fT2muT9s9EUNsko
sWgXLZxYl. - Дата публікації 22.12.2024.

112. Традиційно прикрасили мультикультурну ялинку на подвір'ї Вірменської Апостольської церкви [Електронний ресурс]: [представники національно-культурних товариств Запоріжжя] // Центр національних культур. Facebook. [соц. мережі]. - Режим доступу: <https://www.facebook.com/share/p/mhG38pVEjwxffoYF/>. - Дата публікації: 23.12.2023.
113. На передноворічній зустрічі представників національно-культурних товариств пригадали події 2023 року, обговорили спільну діяльність в прийдешньому [Електронний ресурс] // Facebook. Центр національних культур [соц. мережі]. - URL: <https://www.facebook.com/share/p/VsABjo9wyCRxf6rj/>. - Дата публікації: 29.12.2023.
114. Voice of Romni. Подивіться на ці цифри [Електронний ресурс]:[підсумки діяльності організації в 2023 р.] // Voice of Romni. Facebook. Lech Suchomlynov [соц. мережі].- URL: <https://www.facebook.com/share/p/rGWLATJXVoERCyZy/>. - Дата публікації: 30.12.2023.

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Національні громади Запорізької області під час повномасштабного вторгнення росії в Україну. Ч.2

Серія: Запоріжжя багатонаціональне. Вип. 22.

Бібліографічний список

Підготувала:

Редактори: О. Назаренко, П. Бойко

Комп'ютерна верстка: П. Бойко

Видавець:

Комунальний заклад

**"Запорізька обласна універсальна
наукова бібліотека"**

Запорізької обласної ради

Адреса редакції: Україна, 69600, м. Запоріжжя,

Соборний просп., буд. 142, оф. 3-а.

Тел. +38 (061) 787-53-54, e-mail: zounb.zp@ukr.net

<http://www.zounb.zp.ua>

Редакційно-видавничий сектор КЗ "ЗОУНБ" ЗОР

Підписано до друку 29.01.2023 р.

«ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНИХ КУЛЬТУР»
ТЕЛ. 8 (061) 787-53-46
ЕЛ. АДРЕСА: CNK@ZOUNB.ZP.UA
ФЕЙСБУК: [HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/CNK.ZOUNB/](https://www.facebook.com/CNK.ZOUNB/)
САЙТ: [HTTP://ZOUNB.ZP.UA/](http://ZOUNB.ZP.UA/)